

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
**Agro-Tourism Promotion Guidelines of Local Administrative
Organizations in the Central Chao Phraya River Basin
Way of Life Tourism Development Zone**

วรรณวิภา ไตลังคะ, มยุรี ศิริยม,
สถาพร ภูสุวรรณ์, ณัฐพันธ์ ดู่ชิง และ นิสิตา สุขสถิตย์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

**Wanwipha Tailangka, Mayuree Siriyom,
Sathaphon Phusuwan, Natthaphan Dukhueng and Nisita Suksathit**
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wanwipha.ta@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ได้ประกาศว่าภายในปี 2030 ประชากรทั่วโลก อาจจะต้องอยู่ภายใต้ภาวะความยากจนสัมบูรณ์ ดังนั้นในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน จึงได้เสนอ แผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอาเซียน ที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่มีเป้าหมายหลักสำคัญคือ การพลิกโฉมการท่องเที่ยวไทยเพื่ออนาคตที่ดีกว่า การวิจัยนี้ จึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อ (1) ศึกษาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (2) วิเคราะห์คุณลักษณะของ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ (3) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้ ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 17 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ กับบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถี ชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สิงห์บุรี และ อ่างทอง จำนวน 388 คน พบผลการวิจัยดังนี้

ตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย การตลาด การแสวงหาแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ องค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงเกษตร พบว่า บริบทเชิงพื้นที่ การมีส่วนร่วม และศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน มีผลต่อ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง

* วันที่รับบทความ : 8 เมษายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 29 เมษายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 30 เมษายน 2566

Received: April 8, 2023; Revised: April 29, 2023; Accepted: April 30, 2023

เกษตร ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ คือการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การฝึกอบรมเกษตรกร การพัฒนากิจกรรมหรือบริการการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการจัดการแหล่งทุน สำหรับขั้นตอนปฏิบัติการคือ การจัดทำบัญชีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสร้างนวัตกรรม การดูแลอำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย การบูรณะทรัพยากรเชิงแข่งขัน การสร้างตลาด และการประชาสัมพันธ์

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงเกษตร; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstracts

Food and Agriculture Organization of the United Nations or FAO has announced that by 2030, the world's population may fall into absolute poverty. Thus, at the ASEAN Foreign Ministers' Retreat: AMM Retreat, FAO has been proposing a strategic plan for ASEAN tourism. This strategic plan has been focus on agro-tourism which is corresponds to Twenty-Year National Strategic Plan (2018 - 2037) and The Third National Tourism Development Plan (2023 - 2027). The main goal is to Transforming Thai Tourism for a Better Future. This research objective are (1) to study the agro-tourism promotion indicators, (2) to analyze the components of agro-tourism promotion, and (3) to present a guideline for agro-tourism promotion. Researcher using Mixed Methodology and data were collected by conduct qualitative data collection with key informants, which are administrators of local administrative organizations for 17 persons. And collecting survey data from officers who responsible for improving the quality of life and promoting agriculture of local government organizations, located in the Central Chao Phraya River Basin Lifestyle Tourism Development Zone. Consisted of Phra Nakhon Si Ayutthaya, Nonthaburi, Pathum Thani, Sing Buri and Ang Thong provinces, totaling 388 people. The results of the research were as follows.

Agro-tourism promotion indicators include: Marketing, seeking tourist attractions, providing services, developing tourist attractions and management. Components of agro-tourism promotion found that the spatial context participation and the potential of agro-tourism of the community affects the promotion of agricultural tourism of the local government. Tourism promotion guidelines for agriculture consists of preparation procedure: is to prepare an action plan to promote agro-tourism development of tourist attractions farmer training Development of activities or tourism services Personnel Development and management of capital sources. Operating procedure: is to prepare a list of agricultural tourism attractions, innovation, facilitation care, security, competitive resource restoration, market creation, and public relations.

Keywords: Agro-Tourism; Local Administrative Organizations

บทนำ

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติมีเป้าหมายหลักคือ การพลิกโฉมการท่องเที่ยวไทยเพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน ภายใต้วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วม ให้มีความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงทุกรูปแบบ รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน มุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ยกระดับบุคลากร และผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มีความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) ให้มีความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน และชุมชนท้องถิ่น (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2566 : 7-12) ครอบคลุม เชื่อมโยง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านท่องเที่ยว รวมถึงกรอบและทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ยังคงมุ่งมั่นให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยการรักษากการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ เน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ แต่ยังคงรักษาจุดเด่นของประเทศ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อม กระจายการท่องเที่ยวในมิติเชิงพื้นที่ และรายได้สู่ชุมชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นแนวทางสำคัญของการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564 : 3-21)

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้นเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมการเกษตรให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ทางการเกษตร ชื่นชมทัศนียภาพที่โดดเด่นของพื้นที่ และมีลักษณะเช่นเดียวกับการท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism) หรือการท่องเที่ยวฟาร์ม (Farm Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ดำเนินการควบคู่ไปกับกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ ในการส่งเสริมการทำเกษตรให้เป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนารายได้สู่ชุมชนอีกช่องทางหนึ่ง (Fleischer and Tchetchik, 2010) เพราะการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นกิจกรรมการฟื้นฟูทรัพยากรเกษตรและการจัดสรรผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ดี (Hron and Srncic, 2004) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาที่การเกษตรยังเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ (Akpınar et al., 2005) ทั้งนี้เมื่อได้ศึกษาปรากฏการณ์สำคัญพบว่าผลงานของ ปัญญาดา นาดี (2561 : 119-122) ที่ได้ทำการศึกษาประเด็น การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่ความยั่งยืน พบว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ไม่ได้มาตรฐาน และมีปัญหาหาในด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากคนในชุมชนขาดความรู้ และ

การขาดความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพของภาคีเครือข่าย ในด้านการบริหารจัดการ ไม่มีการกำหนดพื้นที่
เข้าชม ขาดการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การจัดทำพื้นที่จอดรถ และจัดระบบการจราจร การจัดทำจุดสาธิต
การเก็บผลผลิต การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตร และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
พื้นฐานยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับผลงานของ จีรนันท์ เจริญนันธ์ (2561 :
162-167) ที่ได้ทำการศึกษาประเด็น มุมมองของการพัฒนาภาคท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย และพบว่า
การท่องเที่ยวของประเทศไทยลักษณะที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ยังขาดจุดขายที่ชัดเจน รวมถึงไม่เป็นที่
รู้จักและมีชื่อเสียงระดับสากล นอกจากนี้ยังพบว่า ในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีปัญหาและ
อุปสรรคในการส่งเสริม อย่างน้อย 4 ประการ คือ (1) เกษตรกรหรือชาวบ้านชุมชนให้ความสนใจด้านการ
ท่องเที่ยวไม่มากนักและขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว (2) ปัญหาด้านแรงงานและผู้สืบทอด
(3) เจ้าหน้าที่รัฐมีการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ตามการหมุนเวียน ทำให้การปรับเปลี่ยนนโยบายหรือจัดทำ
โครงการขาดความต่อเนื่อง และ (4) ส่งผลให้งบประมาณดำเนินการขาดการต่อเนื่องด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เมื่อได้ทำ
การตรวจสอบเอกสารผลงานด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่มุ่งศึกษาในมิติการสร้าง
ให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ (พัชรินทร์ ธรรมสาร และคณะ, 2562 : 1391-1406 ; นิชากร
เหรียญรัตน์ และคณะ, 2562 : 126-141 ; โกศล จันทร์สมคอย, 2562 : 49-59 ; วรุฒิ ภักดีบุรุษ, 2563 : 40-
65 ; ชลธิชา พันธุ์สว่าง, 2563 : 129-146 ; มุขสุตา พูลสวัสดิ์ และ ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์, 2563 : 45-60 ;
สิงห์อำพล จันท์วิเศษ และคณะ, 2564 : 1160-1170 ; และ สุวัชรินทร์ จิตใจ และคณะ, 2564 : 650-656 ;
เสาวรจรรย์ เสาเกลียว และคณะ, 2565 ; ขวัญพร จักรทอง และ กนกกานต์ แก้วนุช, 2565 : 62-85) และมี
ข้อสรุปบางประการที่เห็นพ้องต้องกันในลักษณะที่ว่า โครงสร้างการบริหารจัดการยังขาดความเชื่อมโยง
ระหว่างท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด และประเทศ รวมทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน และ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะเดียวกันหน่วยงานระดับพื้นที่ เช่น จังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ยังขาดความรู้ด้านการจัดการภูมิทัศน์และการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น การแสวงหาคำตอบเชิงประจักษ์ที่สามารถให้ข้อสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ที่บรรลุผลสำเร็จได้นั้น อาจเป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด นั่นคือ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะมีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ขณะที่เมื่อ
พิจารณาปรากฏการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า พื้นที่ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่ม
แม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ที่ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สิงห์บุรี และอ่างทอง
เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญในการจัดเป็นพื้นที่ต้นแบบ
ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีความชัดเจน (แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 –
2570, 2564 : 74-77) จึงเป็นที่น่าสนใจว่า อะไรบ้างที่จะตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ
คุณลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

เพื่อนำมาสร้างข้อสรุปในการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ซึ่งผลของการวิจัยจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สร้างความยั่งยืนให้กับระบบเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้สังคมได้รับทราบถึงความสำคัญของอาชีพเกษตรกร รวมถึงเกษตรกรสามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาสร้างประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เกษตรกรหรือผู้ประกอบการจะได้มีโอกาสถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแก่เยาวชน นักท่องเที่ยว รวมถึงผู้สนใจทั่วไป เพื่อการดำรงอยู่และสืบสานอัตลักษณ์วิถีเกษตร ซึ่งถือเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยจึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
2. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบริบทของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีขอบเขตครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เอกสาร ทั้งนโยบาย แผนงาน และโครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดังนี้

- 1.1 ด้านบริบทเชิงพื้นที่ ประกอบด้วยตัวแปร โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสภาพปัญหาชุมชน
- 1.2 ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปร ร่วมคิดวิเคราะห์ ร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูล ร่วมจัดกิจกรรม ร่วมรับประโยชน์จากการท่องเที่ยว และร่วมประเมินผลและกำหนดแนวทางพัฒนา
- 1.3 ด้านศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย ความตั้งใจ ความสามารถในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก และกิจกรรม

1.5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วยตัวแปร การตลาดท่องเที่ยว การแสวงหาแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการนักท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

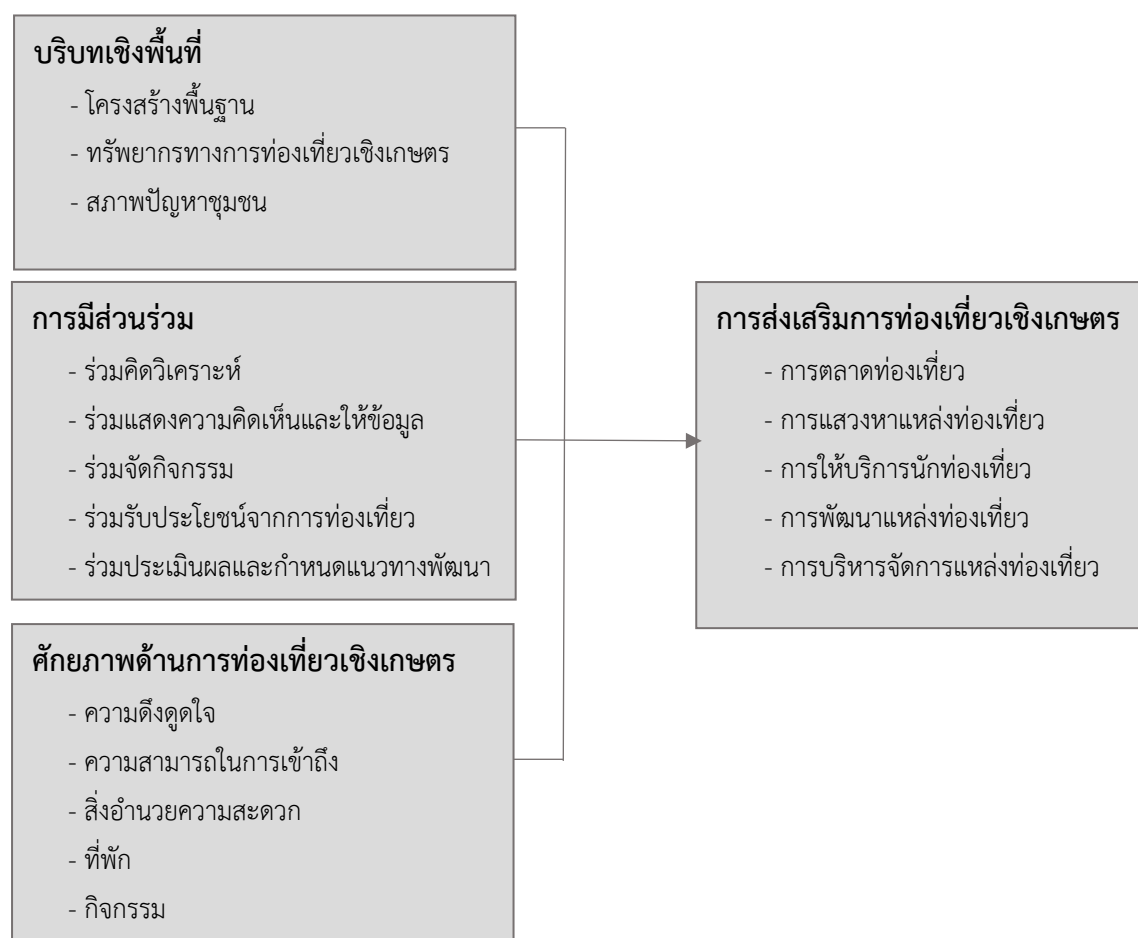
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญที่มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อยืนยันตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สิงห์บุรี และอ่างทอง ในตำแหน่งนายกหรือผู้แทน รองนายกหรือผู้แทน และปลัดหรือผู้แทน โดยยึดหลักการอิ่มตัวของข้อมูล (Saturated Data) ได้จำนวนทั้งสิ้น 17 คน

กลุ่มที่ 2 บุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สิงห์บุรี และอ่างทอง จำนวน 388 คน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 194 แห่ง ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เพื่อหาค่าทางสถิติ โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี All Enter

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบผลการวิจัยดังนี้

1. ตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

ตารางที่ 1 ตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

ตัวบ่งชี้	1. การตลาด	2. การแสวงหา	3. การให้บริการ	4. การพัฒนา	5. การบริหารจัดการ
I: Input	I1.1 จัดทำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	I2.1 สำรวจและค้นหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรใหม่	I3.1 จัดสรรบริการด้านคมนาคม ที่พัก อาหาร เครื่องดื่ม เป็นต้น	I4.1 แผนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	I5.1 กำหนดวิธีการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน
P: Process	P1.1 ประเมินและสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	P2.1 พัฒนาเกษตรกรให้สร้างมิติการท่องเที่ยวควบคู่กับอาชีพหลัก	P3.1 ฝังความรู้ในตัวมัคคุเทศก์ ผู้นำชุมชน อสภท. และผู้มีส่วนได้เสีย	P4.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาบริการ และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตร	P5.1 บริหารบุคคลและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับให้บริการนักท่องเที่ยว
OP: Output	OP1.1 ชักจูงใจนักท่องเที่ยว	OP2.1 เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในวิถีชีวิต	OP3.1 จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เพิ่มขึ้น รวมถึงยอดการจำหน่ายของที่ระลึก	OP4.1 ประชาชนมีส่วนร่วม วางแผนพัฒนาความสะอาดความปลอดภัย และมีรายรับจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	OP5.1 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
OC: Outcome	OC1.1 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	OC2.1 ฟื้นฟูและส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการเกษตร	OC3.1 มาตรฐานการให้บริการและการบอกต่อ หรือซื้อซ้ำ	OC4.1 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มีความรู้ความเข้าใจและเข้าถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	OC5.1 การเพิ่มขึ้นของภาษีหรืองบประมาณท้องถิ่น

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นถึงตัวบ่งชี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย

1. **Input** โดยการจัดทำข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทำการสำรวจและค้นหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรใหม่ จัดสรรบริการด้านคมนาคม ที่พัก อาหาร เครื่องดื่ม และอื่นๆ จัดแผนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงการกำหนดวิธีการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน

2. **Process** โดยการประเมินและสร้างคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พัฒนาเกษตรกรให้สร้างมิติต่อการท่องเที่ยวควบคู่กับอาชีพหลัก ฝังความรู้ในตัวมัคคุเทศก์ ผู้นำชุมชน อสภท. และผู้มีส่วนได้เสีย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาศูนย์บริการ และส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตร และบริหารบุคคล และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับให้บริการนักท่องเที่ยว

3. **Output** โดยการชักจูงใจนักท่องเที่ยว เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในวิถีชีวิต จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เพิ่มขึ้น รวมถึงยอดการจองหมายของที่ระลึก ประชาชนมีส่วนร่วม วางแผน พัฒนาความสะอาดความปลอดภัย และมีรายรับจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

4. **Outcome** โดยการรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ฟื้นฟูและส่งเสริมวัฒนธรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการเกษตร มาตรฐานการให้บริการและการบอกต่อ หรือซื้อซ้ำ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มีความรู้ความเข้าใจ และเข้าถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการเพิ่มขึ้นของภาษีหรืองบประมาณท้องถิ่น

2. **วิเคราะห์คุณลักษณะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง**

วิเคราะห์คุณลักษณะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มาจากแบบสอบถามบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการส่งเสริมการเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง โดยเป็นการนำเสนอระดับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

คุณลักษณะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	กลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น											
	เทศบาลนคร			เทศบาลเมือง			เทศบาลตำบล			อบต.		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การตลาด												
1.1 ด้านพื้นที่	4.33	.71	มากที่สุด	4.17	.67	มาก	4.15	.62	มาก	2.97	.84	ปานกลาง
1.2 ด้านการมีส่วนร่วม	3.00	.88	ปานกลาง	3.33	.80	ปานกลาง	3.00	.87	ปานกลาง	4.71	.65	มากที่สุด
1.3 ด้านศักยภาพ	4.27	.69	มากที่สุด	4.36	.63	มากที่สุด	3.92	.71	มาก	3.00	.78	ปานกลาง
รวมรายด้าน	3.87	.90	มาก	3.95	.70	มาก	3.69	.78	มาก	3.56	.82	มาก
2. การแสวงหา												
2.1 ด้านพื้นที่	3.20	.87	ปานกลาง	2.98	.91	ปานกลาง	4.44	.60	มากที่สุด	4.45	.66	มากที่สุด
2.2 ด้านการมีส่วนร่วม	3.03	.90	ปานกลาง	3.16	.73	ปานกลาง	4.20	.72	มากที่สุด	4.28	.69	มากที่สุด
2.3 ด้านศักยภาพ	3.77	.65	มาก	4.00	.65	มาก	3.96	.77	มาก	4.37	.71	มากที่สุด
รวมรายด้าน	3.33	.80	ปานกลาง	3.38	.70	ปานกลาง	4.20	.68	มาก	4.37	.71	มากที่สุด
3. การให้บริการ												
3.1 ด้านพื้นที่	4.30	.63	มากที่สุด	4.13	.67	มาก	4.18	.70	มาก	3.97	.83	มาก
3.2 ด้านการมีส่วนร่วม	3.33	.88	ปานกลาง	3.25	.88	ปานกลาง	3.33	.85	ปานกลาง	3.34	.88	ปานกลาง
3.3 ด้านศักยภาพ	4.52	.60	มากที่สุด	3.88	.76	มาก	4.07	.74	มาก	4.60	.64	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.05	.71	มาก	3.75	.79	มาก	3.86	.80	มาก	3.97	.80	มาก
4. การพัฒนา												
4.1 ด้านพื้นที่	4.00	.62	มาก	4.06	.65	มาก	2.84	.93	ปานกลาง	2.86	.91	ปานกลาง
4.2 ด้านการมีส่วนร่วม	3.07	.88	ปานกลาง	2.98	.78	ปานกลาง	3.00	.83	ปานกลาง	4.39	.68	มากที่สุด
4.3 ด้านศักยภาพ	3.86	.70	มาก	4.00	.66	มาก	4.15	.71	มาก	3.03	.84	ปานกลาง
รวมรายด้าน	3.64	.75	มาก	3.68	.70	มาก	3.33	.80	ปานกลาง	3.43	.77	มาก
5. การบริหารจัดการ												
5.1 ด้านพื้นที่	4.31	.66	มากที่สุด	4.50	.66	มากที่สุด	4.28	.62	มากที่สุด	4.16	.69	มาก
5.2 ด้านการมีส่วนร่วม	3.16	.89	ปานกลาง	3.32	.78	ปานกลาง	4.15	.73	มาก	4.52	.63	มากที่สุด

5.3 ด้านศักยภาพ	4.44	.62	มากที่สุด	4.24	.69	มากที่สุด	4.04	.78	มาก	3.00	.84	ปานกลาง
รวมรายด้าน	3.92	.77	มาก	4.02	.71	มาก	4.16	.73	มาก	3.89	.75	มาก
รวมทุกด้าน	3.77	.88	มาก	3.76	.89	มาก	3.85	.71	มาก	3.84	.75	มาก
รวม										3.80	.81	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D.=.81) เมื่อนำมาจำแนกรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเทศบาลตำบล มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุด โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D.=.71) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, S.D.=.75) เทศบาลนคร มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D.=.88) และเทศบาลเมือง มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D.=.89) ตามลำดับ

และเมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง พบข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง โดยรวม Y

ปัจจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	Standardize Coefficients Beta	Unstandardized Coefficients		t	p-value
		Std. Error	B		
ค่าคงที่ (Constant)		3.569	.323	11.052**	.000
1. บริบทเชิงพื้นที่ (X_1)	.189	.486	0.110	4.408**	.000
2. การมีส่วนร่วม (X_2)	-.197	-.519	.107	-4.853**	.000
3. ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (X_3)	.631	.574	.038	15.038**	.003
R = .683		Adjust R ² = 0.642		F change = 23.547	
				p > .000	

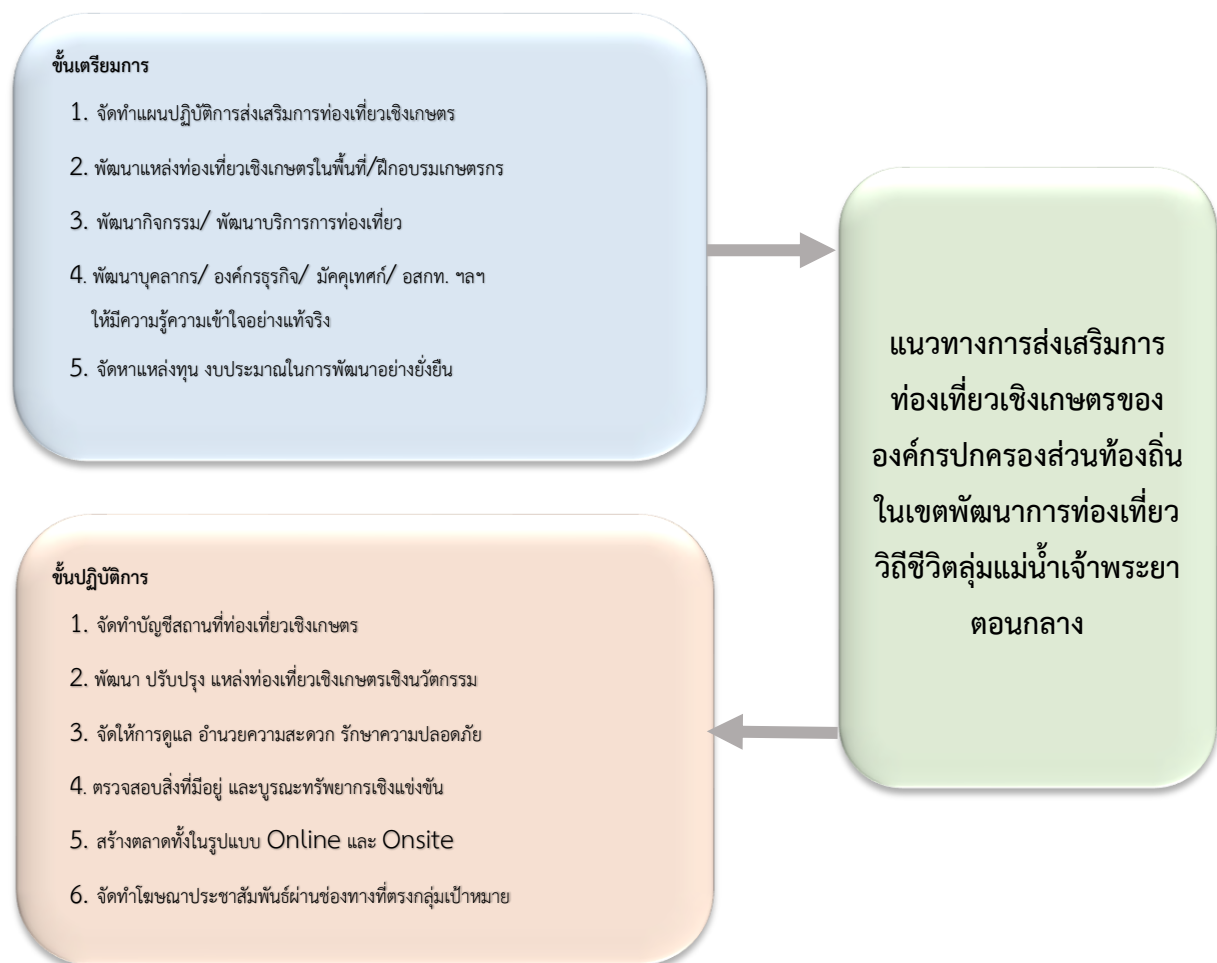
** มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยบริบทเชิงพื้นที่ (X_1) ปัจจัยการมีส่วนร่วม (X_2) และปัจจัยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (X_3) มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 23.547$ และ ค่า $p = .000$) ทั้งนี้เมื่อนำมาสร้างสมการถดถอยเชิงเส้นในรูปแบบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ จะสามารถอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยบริบทเชิงพื้นที่ ปัจจัยการมีส่วนร่วม และปัจจัยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่ามีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขต

พัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ได้ร้อยละ 64.20 (Adjust $R^2 = 0.642$) ที่เหลืออีกร้อยละ 35.80 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณา

3. แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มาจากข้อสรุปของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอหลังจากได้ทราบผลข้อมูลเชิงสำรวจแล้ว ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแผนภาพที่ 2 อธิบายได้ว่าแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลางนั้น ประกอบด้วย (1) ขั้นเตรียมการ คือการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การฝึกอบรมเกษตรกร การพัฒนากิจกรรมหรือบริการการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการจัดการแหล่งทุน และ (2) ขั้นปฏิบัติการคือ การจัดทำบัญชีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสร้างนวัตกรรม การดูแลอำนวยความสะดวก รักษาความปลอดภัย การบูรณาทรัพยากรแข่งขัน การสร้างตลาด และการประชาสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อสรุปที่ได้จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ทั้งปัจจัยบริบทเชิงพื้นที่ ปัจจัยการมีส่วนร่วม และปัจจัยศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาพร จักรทอง และ กนกกานต์ แก้วนุช (2565 : 62-85) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกลุ่มผู้สูงวัยที่มีพหุผลังในประเทศไทย และพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแรงจูงใจจากการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ส่งผลให้มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุด โดยแรงจูงใจด้านบรรยากาศ ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ และมีกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีการให้บริการและการอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวครบถ้วน ส่งผลให้มีแรงจูงใจต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามลำดับ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีความจำเป็นต้องสร้างฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับข้อมูลเชิงปฏิบัติการที่อาจเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย โดยอาจจัดในรูปแบบของกิจกรรมชุมชน การหาเอกลักษณ์หรือผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเด่นของชุมชน ค้นหาแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉพาะตัวมีเอกลักษณ์ของชุมชน การแสวงหาโอกาสในการขยายตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ ทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ การพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตามอัธยาศัยควบคู่กับการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัด ให้ชุมชนได้ร่วมกันค้นหาจุดเด่นของตนเอง เพื่อนำมาสร้างอัตลักษณ์ของชุมชน โดยเน้นสิ่งที่มีในชุมชนเป็นหลัก ส่งเสริมให้เกษตรกรนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาประกอบในการทำเกษตร ลดการใช้สารเคมี ใช้ปุ๋ยชีวภาพ รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรเสนอขอรับรางวัลต่างๆ เพื่อสร้างมาตรฐานและความน่าเชื่อถือแก่นักท่องเที่ยว และเพิ่มเครือข่ายทางธุรกิจให้แก่เกษตรกร อันนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนโดยรวม

2. จากผลการวิจัยที่พบประเด็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในขั้นเตรียมการคือ การจัดทำแผน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การฝึกอบรมเกษตรกร การพัฒนา กิจกรรมหรือบริการการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการจัดการแหล่งทุน และขั้น

ปฏิบัติการคือ การจัดทำบัญชีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การสร้างนวัตกรรม การอำนวยความสะดวก การรักษาความปลอดภัย การบูรณะทรัพยากรเชิงแข่งขัน การสร้างตลาด และการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิงห์อำพล จันทรวิเศษ และคณะ (2564 : 1160-1170) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรเพิ่มพูนความรู้ สร้างความเข้าใจในด้านการส่งเสริมเกษตรที่ถูกต้องเหมาะสม และทันสมัย โดยสอดแทรกเรื่องของการส่งเสริมและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองตามความต้องการของเกษตรกรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีความตระหนักถึงการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ รวมถึงสนับสนุนให้เกษตรกรเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแข่งขันของภาคการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความรุนแรงมากขึ้น ทำอย่างไรให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเป็นผลประโยชน์ของชุมชนเต็มรูปแบบ ไม่เป็นลักษณะของนายทุน ทำให้รายได้ที่เกิดขึ้นเข้าถึงเกษตรกรอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรมีเครื่องมือที่มาช่วยในการจัดการระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ดียิ่งขึ้น นั่นคือการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอื่น เพราะอาจไม่สามารถจับต้องได้ชัดเจน การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานมีความยากมากกว่าการท่องเที่ยวแบบอื่น การลดต้นทุน ลดเวลา และเพิ่มความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว จะนำไปสู่ความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถให้ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมีความจำเป็นต้องกำหนดนโยบายที่นำไปสู่สร้างหลักประกันความคุ้มค่าให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดทำเว็บไซต์แหล่งข้อมูลเพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการท่องเที่ยวตามจุดสำคัญของชุมชน รวมถึงสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ เนื่องจากเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ที่ประกอบด้วย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี สิงห์บุรี และอ่างทองนั้น มีลักษณะภูมิประเทศและลักษณะสินค้าเกษตรที่เอกลักษณ์ มีความหลากหลายและน่าสนใจเป็นอย่างมาก การจัดทำบัญชีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การร่วมพัฒนานวัตกรรมหีบห่อสินค้าเกษตรสร้างมูลค่า การอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน การสร้างภาวะความปลอดภัย การช่วยเป็นพี่เลี้ยงในสร้างตลาดท่องเที่ยวและตลาด

สินค้าเกษตร ผ่านเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการแสวงหาช่องทางการประกวดเพื่อรับรางวัลด้านต่างๆ ให้กับเกษตรกรและชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจต้องปรับวิสัยทัศน์จากการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงเกษตรตามความต้องการของนักท่องเที่ยว เป็นการนำเสนอสิ่งที่มีคุณภาพ ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความพร้อมของฐานทรัพยากรและความต้องการของคนในพื้นที่เป็นสำคัญอีกด้วย เนื่องจากการบริหารท้องถิ่น มีลักษณะที่ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม หากท้องถิ่นใดที่คนในพื้นที่ไม่ต้องการหรือไม่มีความพร้อม ท้องถิ่นอาจไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพราะหากดำเนินอาจนำมาซึ่งปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขได้

3. แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ อาจเริ่มต้นจากการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างเครือข่ายจากทุกภาคส่วนเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อน นำนโยบายไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.
- โกศล จันทรสมคอย. (2562). แนวทางการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น. *วารสารวิชาการธรรม* 19 (2), 49-59.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570). หน้า 7-12.
- ชลธิชา พันธุ์สว่าง. (2563). การจัดการการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดราชบุรี. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 25 (3), 129-146.
- ชฎาพร จักรทอง และ กนกกานต์ แก้วนุช. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีพหุพลังในประเทศไทย. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*. 18 (1), 62-85.
- จิรนนท์ เขมมนันท์. (2561). มุมมองของการพัฒนาภาคท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย. *วารสารเกษตรพระจอมเกล้า*. 36 (2), 162-167.
- ณิชากร เจริญรัตน์ และคณะ. (2562). ความพร้อมในการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของศูนย์การเรียนรู้วิถีชีวิตชาวนา บ้านหอมชื่น อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยาศาสตร์กีฬาและสุขภาพ*. 20 (1), 126-141.

- ปัญญาดา นาคี. (2561). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสู่ความยั่งยืน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 8 (2), 119-122.
- แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 – 2570. (2564). สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานเสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค : หน้า 74-77.
- พัชรินทร์ ธรรมสาร และคณะ. (2562). รูปแบบการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 7 (5), 1391-1406.
- วรวิมล ภักดีบุรุษ. (2563). ปัญหาและศักยภาพของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนของบ้านดอนซาก ตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. *วารสารพัฒนศาสตร์*. 3 (1), 40-65.
- मुखसुदा पुलसुवसुदी และ ประไพพิศ สุวสุตธีรมย์. (2563). ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เชื่อมโยงเป้าหมาย โดยมีศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจุดศูนย์กลาง. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 15 (3), 45-60.
- สิงห์อำพล จันทรวิเศษ และคณะ. (2564). ความต้องการในการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่เกาะลัดอีแท่น อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. *วารสารแก่นเกษตร*. 49 (5), 1160-1170.
- สุวัชรินทร์ จิตใจ และคณะ. (2564). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชุมชนหมู่บ้านสันทางหลวง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. *วารสารแก่นเกษตร*. 49 (1), 650-656.
- เสาวรจรรย์ เสากะสิยว และคณะ. (2565). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มเสน่ห์วิถีชุมชนจังหวัดปทุมธานี. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 16 (48).
- Akpınar, N. I., Talay, C. C., and Gundus, S. (2005). Rural Women and Agro tourism in the Context of Sustainable Rural Development: A Case Study from Turkey. *Environment Development and Sustainability*. 6 (4), 473 – 486.
- Fleischer, A. and Tchetchik, A. (2006). Does Rural Tourism Benefit from Agriculture?, *online*. Retrieved April 7, 2021, from <http://www.sciencedirect.com>.
- Hron, J. and K. Srnc. (2004). Agro tourism in the context with the Rural Envelopment. Czech University of life Sciences Prague. *online*. Retrieved April 11, 2021, from <http://www.czu.cz>.